

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΚΡΗΤΗΣ
ΣΧΟΛΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΓΕΩΠΟΝΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΘΕΡΜΟΚΗΠΙΑΚΩΝ ΚΑΛΙΕΡΓΕΙΩΝ ΚΑΙ ΑΝΘΟΚΟΜΙΑΣ

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΠΑΡΑΛΟΣΙΑΚΩΝ ΠΟΙΚΙΛΙΩΝ

ΩΘΕΙΔΟΥΣ ΠΕΠΟΝΙΟΥ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΑ ΜΟΡΦΟΛΟΓΙΚΑ

ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΟΥ ΦΥΤΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΚΑΡΠΟΥ.

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ :   ΑΛΑΒΑΝΟΥ ΕΙΡΗΝΗ
ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΠΤΥΧΙΑΚΗΣ :   ΦΑΝΟΥΡΑΚΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ
ΗΡΑΚΛΕΙΟ 2007

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Το ξυλάγγουρο, κοινώς ατζούρι ή κλωσάκι, είναι λαχανικό θερμής εποχής. Παρόλο που ο καρπός και το κοινό όνομα θυμίζουν αγγούρι, βοτανικά ανήκει στο πεπόνι. Καταναλώνουμε τον άγουρο καρπό του συνήθως τον Αύγουστο, σαν σαλάτα αντί του αγγουριού που είναι ούτως ή άλλως εκτός εποχής. Ευδοκιμεί σε πολλά νησιά του Αιγαίου και είναι πολύ διαδεδομένος καρπός στην Κρήτη. Καλλιεργείται συνήθως υπαίθρια αν και σε μερικές περιοχές υπάρχουν και θερμοκηπιακές καλλιέργειες.

Ενώ υπάρχουν πολλοί παραδοσιακοί πληθυσμοί στα διάφορα νησιά του Αιγαίου δεν υπάρχει πιστοποιημένος σπόρος στο εμπόριο. Ο πολλαπλασιασμός και η διάσωση των πληθυσμών αυτών είναι ευθύνη των παραγωγών. Ο κάθε παραγωγός μαζεύει κάποια ποσότητα σπόρου, από καρπούς φυτών που ο ίδιος άφησε να σποροποιήσουν για να τα σπείρει την επόμενη χρονιά. Το πρόβλημα με τη μέθοδο αυτή είναι η παραλλακτικότητα που παρουσιάζεται. Η διάσωση των παραδοσιακών πληθυσμών είναι πολύ σημαντική για τη βιοποικιλότητα.

Στο πείραμα μας καλλιεργήσαμε θερμοκηπιακά δυο παραδοσιακούς Κρητικούς πληθυσμούς με σκοπό να μελετήσουμε μερικά μορφολογικά και ανατομικά χαρακτηριστικά του φυτού και κυρίως του καρπού έτσι ώστε να δούμε αν υπάρχει μεγάλος βαθμός παραλλακτικότητας. Αν οι καρποί παρουσιάζουν κάποια ομοιομορφία ως προς το χρώμα και το σχήμα αυτό θα μπορούσε να σημαίνει ότι με επιλογή φυτών με θεμιτά εξωτερικά χαρακτηριστικά οι παραδοσιακοί αυτοί πληθυσμοί θα μπορούσαν τελικά να διασωθούν, να αποτελέσουν ξεχωριστές ποικιλίες οι οποίες θα μπορούσαν να πιστοποιηθούν και να κυκλοφορήσουν στο εμπόριο.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Τα ξυλάγγουρα, κοινώς ατζούρια ή κλωσάκια, ανήκουν βοτανικά στην οικογένεια *Cucurbitaceae* και συγκεκριμένα στο γένος *Cucumis*. Αν και θυμίζουν το είδος *sativus* ανήκουν πραγματικά στο είδος *melo*. Ο καρπός στα πρώτα στάδια της ανάπτυξης του θυμίζει πολύ έντονα αγγούρι ως προς το σχήμα αλλά και τη γεύση όμως κατά την ωρίμανση αποκτά το χαρακτηριστικό άρωμα του πεπονιού.

Δεν είναι ιδιαίτερα διαδεδομένο λαχανικό, δεν καλλιεργείται συστηματικά, όμως αρκετοί παραδοσιακοί πληθυσμοί καλλιεργούνται αρκετά στη Κρήτη, στη Χίο και σε άλλα νησιά του Αιγαίου συνήθως υπαίθρια. Τα ξυλάγγουρα είναι θερμής εποχής. Καταναλώνουμε τον άγουρο καρπό του κυρίως σαν σαλάτα, αντί για αγγούρι, ο οποίος συγκομίζεται τον Αύγουστο. Τότε ανεβαίνει πολύ η ζήτηση αλλά και η τιμή τους αφού αντικαθιστούν τα ούτως ή άλλως εκτός εποχής αγγούρια, των οποίων η ζήτηση πέφτει. Με τον τρόπο αυτό τροφοδοτείται η αγορά συνεχώς και επίσης οι παραγωγοί εξοικονομούν επιπλέον χρήματα

Ο πολλαπλασιασμός γίνεται με σπόρο, όμως δεν υπάρχει πιστοποιημένος σπόρος στο εμπόριο. Για το λόγο αυτό οι παραγωγοί αφήνουν τους καρπούς μερικών φυτών να σποροποιήσουν και κρατάνε τους σπόρους για την επόμενη καλλιεργητική περίοδο. Είναι γεγονός ότι υπάρχει πολύ μεγάλη παραλλακτικότητα, μπορεί κανείς να δει στις τοπικές αγορές ατζούρια επιμήκη, ωοειδή, άλλα μεγαλύτερα και άλλα μικρότερα. Συνήθως οι καρποί είναι σχετικά επιμήκης και ανοιχτοπράσινοι, με ραβδώσεις.

Η διάσωση των γηγενών πληθυσμών είναι πολύ σημαντική για την βιοποικιλότητα. Οι πληθυσμοί αυτοί είναι πολύ καλά προσαρμοσμένοι στις περιβαλλοντικές συνθήκες και έτσι μπορούν εύκολα να πολλαπλασιαστούν και να αναπτυχθούν. Γίνονται κάποιες προσπάθειες για τη διάσωση των πληθυσμών αυτών. Η Δ/νση Χωροταξίας και Προστασίας του Περιβάλλοντος εφαρμόζει το Γεωργοπεριβαλλοντικό Μέτρο 3.8 "Διατήρηση Εκτατικών Καλλιεργειών που κινδυνεύουν από Γενετική Διάβρωση" η δράση του οποίου συνιστάται στην διατήρηση τοπικών ποικιλιών καλλιεργούμενων φυτών στον αγρό που κινδυνεύουν από Γενετική Διάβρωση. Για την αποτελεσματική εφαρμογή του Μέτρου απαιτείται η

ύπαρξη ενός ολοκληρωμένου Εθνικού Καταλόγου Τοπικών Ποικιλιών που κινδυνεύουν. Η κίνηση αυτή της Δ/σης μας τονίζει τη σημασία της βιοποικιλότητας και της διατήρησης των παραδοσιακών ποικιλιών.

Όσο αναφορά τα ξυλάγγουρα δεν μπορούμε ακόμη να μιλάμε για ποικιλίες. Οι παραδοσιακοί πληθυσμοί θα πρέπει να έχουν κάποια ομοιομορφία ως προς μερικά μορφολογικά χαρακτηριστικά. Τα φυτά λοιπόν που παρουσιάζουν την ομοιομορφία έπειτα από επιλογή και πολλαπλασιασμό τους θα μπορέσουν να αποτελέσουν τη βάση για δημιουργία ποικιλίας. Παραδοσιακής ποικιλίας. Το πρώτο βήμα είναι η μελέτη των παραδοσιακών ποικιλιών.

ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

Στο συγκεκριμένο πείραμα καλλιεργήσαμε δυο παραδοσιακούς κρητικούς πληθυσμούς κάθετα και υπό κάλυψη. Μελετήσαμε μορφολογικά και ανατομικά χαρακτηριστικά του καρπού όπως το τύπο του άνθους, το σχήμα του καρπού, το χρώμα του καρπού, το χρώμα της σάρκας του ώριμου καρπού και τον αριθμό των καρπών.

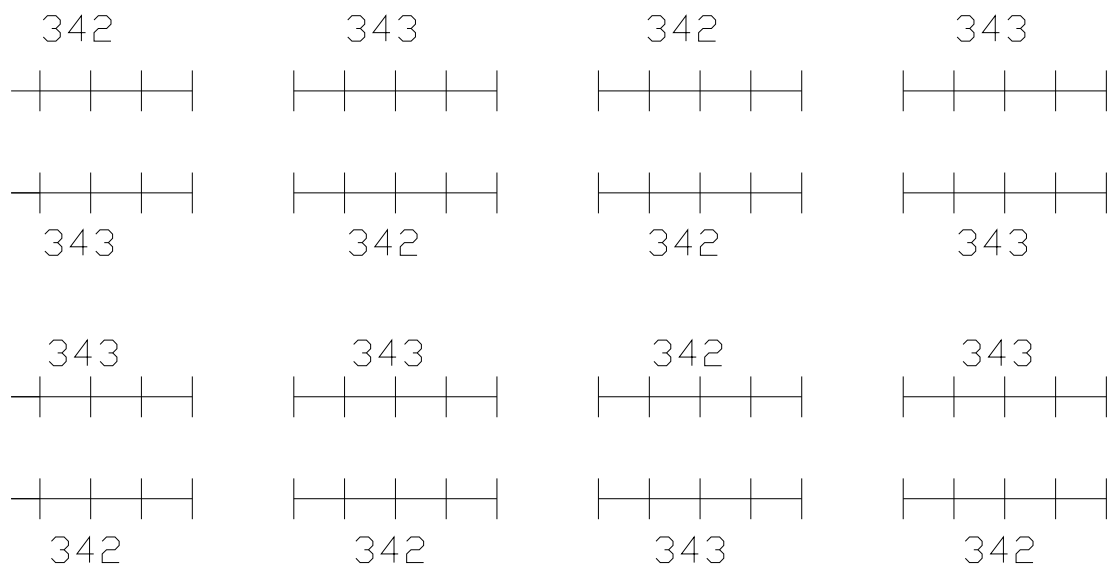
Σκοπός μας ήταν να διαπιστώσουμε αν υπάρχει ομοιομορφία ως προς τα παραπάνω χαρακτηριστικά. Αν υπάρχει ποικιλομορφία θα μπορούσε να ακολουθήσει επιλογή των φυτών με τα επιθυμητά χαρακτηριστικά με αποτέλεσμα την μετέπειτα δημιουργία ποικιλίας και τη διάθεση της στην αγορά. Αυτή η διαδικασία φυσικά θέλει πολύ χρόνο, αρκετή μελέτη ακόμη αλλά είναι όμως απαραίτητη για τη διάσωση των τόσο σημαντικών γηγενών πληθυσμών.

ΥΛΙΚΑ ΚΑΙ ΜΕΘΟΔΟΙ

Χρησιμοποιήσαμε δυο παραδοσιακούς πληθυσμούς, το 343 (313) και το 342 (312). Πήραμε 70 σπόρους από κάθε πληθυσμό και τους τοποθετήσαμε σε τριβλία. Ένα τριβλίο με 24 σπόρους, ένα με 22 και άλλο ένα με 24. Συνολικά 3 τριβλία για κάθε ποικιλία, το καθένα με διπλό απορροφητικό χαρτί. Τα 6 τριβλία τοποθετήθηκαν σε θάλαμο προβλάστησης για μία μέρα. Έπειτα τοποθετήσαμε τους σπόρους σε δύο μαύρους δίσκους, με ανοίγματα για κάθε ένα σπόρο. Έναν για κάθε ποικιλία. Βάλαμε

τους δίσκους σε θερμαινόμενο τραπέζι μέσα στο θερμοκήπιο και τα σκεπάσαμε με εφημερίδα.

Τρεις βδομάδες μετά μεταφύτευσαμε στο θερμοκήπιο. Η μεταφύτευση έγινε σε 2 διπλές σειρές, προσεκτικά σε ανοίγματα όχι πολύ μεγάλου βάθους, η επιφάνεια του εδάφους να μην καλύπτει πολύ το λαιμό του νεαρού φυτού. Κάθε σειρά είχε 20 φυτά, χωρισμένα σε 5 ομάδες Τα. πρώτα 5 φυτά που φυτεύτηκαν ήταν 342. Αφήσαμε μία θέση κενή, μετά τοποθετήσαμε 5 φυτά 343, αφήσαμε μια θέση κενή και τοποθετήσαμε 5 φυτά 342 κλπ όπως φαίνεται στο σχήμα. Τα φυτά φυτεύτηκαν ανά ένα σταλακτήρα και απείχαν 1m το ένα από το άλλο. Οι σταλακτήρες απείχαν 50cm από κάθε φυτό.

Μετά τη σπορά ακολούθησε πότισμα. Στα 2m ύψος υπήρχε οριζόντιο σύρμα για την μετέπειτα στήριξη των φυτών.

Η πεπονιά είναι ευαίσθητη στις μεταφύτευσεις και ίσως γι' αυτό χάσαμε μερικά φυτά. Η 342 είχε πιο έντονο πρόβλημα. Είχε τις μεγαλύτερες απώλειες. Εννέα φυτά ξεράθηκαν. Συμπληρώναμε φυτά για να έχουμε τον ίδιο αριθμό μεταξύ των ποικιλιών. Πάντως και οι δυο ποικιλίες ήταν ανθεκτικές. Οι απώλειες ίσως οφείλονταν σε δικούς μας λάθος χειρισμούς.

Τέσσερις μέρες μετά τη μεταφύτευση έγινε η πρώτη λίπανση με nitrilif για 30 min. Πέντε μέρες μετά έγινε δεύτερη. Καθ' όλη τη διάρκεια της ανάπτυξης τους λιπαίναμε μια φορά την εβδομάδα.

Τις ημέρες που ακολούθησαν συμπληρώσαμε μερικά φυτά 343 και 342 με άλλα πιο εύρωστα. Κάποια φυτά διψούσαν περισσότερο από άλλα και τα ποτίσαμε ατομικά με ποτιστήρι. Παράλληλα κάναμε τα απαραίτητα βοτανίσματα.

Δέκα μέρες μετά έγινε ψεκασμός ζιζανίων με round up. Δυο βδομάδες μετά τη μεταφύτευση υποστulώσαμε τα φυτά, τύλιγμα του βλαστού με σπάγκο και δέσιμο του σε οριζόντιο σύρμα 2m από το έδαφος. Δέκα μέρες μετά, αρχές Μαΐου, αφαιρέσαμε όλους τους πλάγιους βλαστούς. Βοτανίσματα και τύλιγμα βλαστών γινόταν όποτε ήταν απαραίτητο.

Μέσα Μαΐου ξεκινήσαμε τις αυτογονιμοποιήσεις οι οποίες πραγματοποιούνται με τον ακόλουθο τρόπο. Αφαιρούμε τα αρσενικά άνθη, σχίζουμε τη στεφάνη και κρατάμε τον κάλυκα και τον ποδίσκο. Έπειτα φέρνουμε σε επαφή τους στήμονες του αρσενικού άνθους με το στίγμα του θηλυκού μέχρις ότου η γύρη να προσκολληθεί καλά στο στίγμα.

Αυτή η διαδικασία είναι αναγκαία διότι τα θηλυκά άνθη παραμένουν ανοικτά μόνο για 2-3 μέρες για να γονιμοποιηθούν. Φροντίζουμε καθημερινά για τις αυτογονιμοποιήσεις για να μη χαθεί κανένα θηλυκό. Τα αρσενικά άνθη είναι περισσότερα από τα θηλυκά οπότε άνετα μπορούμε να τα αφαιρούμε χωρίς κανένα πρόβλημα.

Από τα μέσα Μαΐου και μετά ανοίγουν καθημερινά σε όλο και πιο πολλά φυτά τα άνθη. Μια βδομάδα μετά την έναρξη των αυτογονιμοποιήσεων το 75% των θηλυκών ανθέων ήταν ανοιχτά .

Εκείνη την εποχή έγινε προληπτικός ψεκασμός για θρίπα με 120g mesuroi στα 60 lt και επίσης 20 ml sabithane για ωίδιο. Πέντε μέρες μετά έγινε επαναληπτικός ψεκασμός για θρίπα και επίσης ψεκασμός για περονόσπορο με 90g aliet σε 60 lt.

Αρχές Ιουνίου τα φυτά είχαν φθάσει πλέον στο οριζόντιο σύρμα. Για το λόγο αυτό λίγο πριν το τέλος του μήνα έγινε το απαραίτητο κορυφολόγημα και τύλιγμα των φυτών στο σύρμα. Μέχρι τις αρχές Ιουνίου σχεδόν όλα τα φυτά είχαν καρπούς.

Ένα μήνα σχεδόν μετά τον πρώτο ψεκασμό παρατηρήσαμε ωίδιο και έτσι έγινε επαναληπτικός ψεκασμός με 30ml sabithane σε 60lt νερό. Μέχρι τα τέλη Ιουνίου όλα τα φυτά είχαν ωίδιο. Ενάμιση μήνα μετά ψεκασμός για ωίδιο με 10,5ml topas σε 70 lt νερό.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Κατά τη διάρκεια της ανάπτυξης των φυτών μελετήσαμε αρχικά τον τύπο του άνθους του κάθε φυτού. Αργότερα τον αριθμό των καρπών και το σχήμα του καρπού, το εξωτερικό χρώμα των καρπών και την ύπαρξη δικτύωσης, την ύπαρξη ραβδώσεων και το χρώμα τους και τέλος το χρώμα της σάρκας. Ακόμη κατά τη διάρκεια της καλλιέργειας εντοπίσαμε προσβολή από οίδιο. Τα αποτελέσματα των παρατηρήσεων καταγράφονται στους παρακάτω πίνακες.

Πίνακας 1. Τύπος άνθους στους παραδοσιακούς πληθυσμούς 343 και 342.

Τύπος Άνθους	
343	342
1 μόνικο	1 ανδρομόνικο
2 μόνικο	2 ανδρομόνικο
3 μόνικο	3 ανδρομόνικο
4 μόνικο	4 ανδρομόνικο
5 μόνικο	5 ανδρομόνικο
6 μόνικο	6 ανδρομόνικο
7 μόνικο	7 ανδρομόνικο
8 ανδρομόνικο	8 ανδρομόνικο
9 ανδρομόνικο	9 ανδρομόνικο
10 μόνικο	10 ανδρομόνικο
11 μόνικο	11 ανδρομόνικο
12 μόνικο	12 ανδρομόνικο
13 μόνικο	13 ανδρομόνικο
14 μόνικο	14 ανδρομόνικο
15 μόνικο	15 ανδρομόνικο
16 μόνικο	16 ανδρομόνικο
18 μόνικο	17 ανδρομόνικο
19 μόνικο	18 ανδρομόνικο
20 μόνικο	19 ανδρομόνικο
21 μόνικο	20 ανδρομόνικο
22 μόνικο	22 ανδρομόνικο
23 μόνικό	24 ανδρομόνικο
24 μόνικο	30 ανδρομόνικο
25 μόνικο	31 ανδρομόνικο
27 ανδρομόνικο	34 ανδρομόνικο
28 ανδρομόνικο	35 ανδρομόνικο
29 ανδρομόνικο	36 ανδρομόνικο
30 μόνικο	37 ανδρομόνικο
31 μόνικο	38 ανδρομόνικο

32	μόνοικο	39	ανδρομόνοικο
33	μόνοικο	40	ανδρομόνοικο
34	μόνοικο		
35	μόνοικο		
36	μόνοικο		
37	μόνοικο		
38	μόνοικο		
40	μόνοικο		

Όπως βλέπουμε στον παραπάνω πίνακα όλα τα 342 φυτά είναι ανδρομόνοικα. Δηλαδή στο φυτό παρατηρήσαμε αρσενικά και ερμαφρόδιτα άνθη. Αντιθέτως σχεδόν όλα τα 343 είναι μόνοικα με εξαίρεση πέντε φυτά (8,9,27,28,29) που είναι και αυτά ανδρομόνοικα.

Πίνακας 2. Αριθμός καρπών που έδωσε το κάθε φυτό των δυο ποικιλιών 343,342.

Αριθμός καρπών			
343		342	
1	3	1	1
2	1	2	2
3	2	3	2
4	1	4	3
5	3	5	2
6	2	6	2
7	2	7	2
8	2	8	3
9	2	9	1
10	2	10	2
11	3	11	1
12	2	12	1
13	2	13	4
14	2	14	2
15	1	15	2
16	2	16	3
18	1	17	2
19	1	22	1
20	2	24	2
21	4	30	1
22	1	31	1
23	1	34	1
24	2	35	1
25	2	36	1
27	2	37	2

28	2	38	2
29	1	40	1
30	3		
31	2		
32	3		
33	2		
34	1		
35	ξηράθηκε		
36	2		
37	1		
38	1		
40	3		

Στο δεύτερο πίνακα βλέπουμε ότι από τα 40 φυτά της ποικιλίας 343 τα 37 φυτά έδωσαν καρπούς. Συνολικά 69 καρπούς. Στην 342 όμως 4 φυτά δεν έδωσαν καρπούς (18,19,20,39). Έτσι από τα 40 φυτά που μεταφυτεύσαμε τα 27 φυτά που έδωσαν μας έδωσαν 48 καρπούς. Κατά μέσο όρο η 343 δίνει 1,86 καρπούς για κάθε φυτό και η 342 δίνει 1,77 καρπούς για κάθε φυτό. Η κάθε ποικιλία λοιπόν μας δίνει περίπου 2 καρπούς ανά φυτό.

Στις παρακάτω εικόνες βλέπουμε ένα 342 και ένα 343 φυτό με τους καρπούς τους.

Πίνακας 3. Σχήμα του καρπού για κάθε φυτό των ποικιλιών 343 και 342.

Σχήμα καρπού			
343		342	
1	ενδιάμεσο	1	ενδιάμεσο
2	ωοειδές	2	ενδιάμεσο
3	επίμηκες	3	ενδιάμεσο
4	ενδιάμεσο	4	ενδιάμεσο
5	ενδιάμεσο	5	ωοειδές
6	ωοειδές	6	ωοειδές
7	ωοειδές	7	ωοειδές
8	ωοειδές	8	ωοειδές
9	ωοειδές	9	ωοειδές
10	ενδιάμεσο	10	ενδιάμεσο
11	ενδιάμεσο	11	ωοειδή
12	επίμηκες	12	ενδιάμεσο
13	επίμηκες	13	ωοειδή
14	ενδιάμεσα	14	ωοειδή
15	επίμηκες	15	ωοειδή

16	επίμηκες	16	ενδιάμεσο
18	επίμηκες	17	ωοειδή
19	ενδιάμεσο	22	ενδιάμεσο
20	επίμηκες	24	ενδιάμεσο
21	ενδιάμεσο	30	επίμηκες
22	ενδιάμεσο	31	επίμηκες
23	ενδιάμεσο	34	ωοειδές
24	επίμηκες	35	ωοειδές
25	ενδιάμεσο	36	ωοειδές
27	επίμηκες	37	ενδιάμεσο
28	ενδιάμεσο	38	ενδιάμεσο
29	ενδιάμεσο	40	ωοειδές
30	επίμηκες		
31	επίμηκες		
32	επίμηκες		
33	επίμηκες		
34	ενδιάμεσο		
35	ενδιάμεσο		
36	ενδιάμεσο		
37	ενδιάμεσο		
38	επίμηκες		
40	επίμηκες		

Στον παραπάνω πίνακα χαρακτηρίσαμε τους καρπούς σαν επιμήκη, ωοειδή ή ενδιάμεσους. Η 343 είχε 17 φυτά με ενδιάμεσους καρπούς, 15 με επιμήκης και 5 με ωοειδής καρπούς . Η 342 17 με ωοειδής, 11 με ενδιάμεσους και 2 με επιμήκης. Το ποσοστό επί της εκατό φαίνεται παρακάτω.

- Το 40,5% των φυτών δίνουν επιμήκης καρπούς.
- 343 ■ Το 13,5% των φυτών δίνουν ωοειδής καρπούς.
- Το 45,9% των φυτών δίνουν ενδιάμεσους καρπούς.
- Το 56,6% των φυτών έδωσε ωοειδής καρπούς.
- 342 ■ Το 6,6% των φυτών έδωσε επιμήκης καρπούς
- Το 36,6% των φυτών έδωσε ενδιάμεσους καρπούς.

Βλέπουμε ότι στην 342 περισσότεροι από τους μισούς καρπούς ήταν ωοειδής, ενώ αντιθέτως στην 343 το ποσοστό είναι πολύ μικρό. Επίσης στην 342 οι επιμήκης

καρποί ήταν ελάχιστοι ενώ στην 343 ένα πάρα πολύ μεγάλο ποσοστό, το 40,5%. Η 342 μπορούμε να πούμε ότι έχει πιο ομοιόμορφους καρπούς από την 343. Οι καρποί βέβαια είναι ωοειδής όμως σαν σύνολο διατηρούν μια ομοιομορφία. Οι 343 είναι οι μισοί σχεδόν επιμήκης, οι άλλοι μισοί ενδιάμεσοι και κάποιοι άλλοι παρουσιάζουν εντελώς διαφορετική εικόνα.

Στους 2 επόμενους πίνακες βλέπουμε το εξωτερικό και εσωτερικό χρώμα του καρπού καθώς και την ύπαρξη ραβδώσεων.

Πίνακας 4.Εξωτερικό χρώμα καρπού, ύπαρξη και χρώμα ραβδώσεων των καρπών για κάθε φυτό των ποικιλιών 343 και 342.

ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΥΤΟΥ	ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ ΧΡΩΜΑ ΚΑΡΠΟΥ	ΥΠΑΡΞΗ ΡΑΒΔΩΣΕΩΝ	ΧΡΩΜΑ ΡΑΒΔΩΣΕΩΝ
343-1	ανοιχτοπράσινος	ναι	πράσινες
343-3	ανοιχτοπράσινος	-//-	πράσινες
343-5	ανοιχτοπράσινος	-//-	πράσινες
343-6	ανοιχτοπράσινος	-//-	πράσινες
343-8	ανοιχτοπράσινος	-//-	πράσινες
343-10	ανοιχτοπράσινος	-//-	πράσινες
343-14	ανοιχτοπράσινος	-//-	πράσινες
343-16	ανοιχτοπράσινος	-//-	πράσινες
343-20	ανοιχτοπράσινος	-//-	πράσινες
343-23	ανοιχτοπράσινος	-//-	πράσινες
343-28	ανοιχτοπράσινος	-//-	πράσινες
343-29	ανοιχτοπράσινος	-//-	πράσινες
343-30	ανοιχτοπράσινος	-//-	πράσινες
343-33	ανοιχτοπράσινος	-//-	πράσινες
343-35	ανοιχτοπράσινος	-//-	πράσινες
343-36	ανοιχτοπράσινος	-//-	πράσινες
342-1	ανοιχτοπράσινος	-//-	πράσινες
342-3	ανοιχτοπράσινος	-//-	πράσινες
342-4	ανοιχτοπράσινος	-//-	πράσινες
342-5	ανοιχτοπράσινος	-//-	πράσινες
342-6	ανοιχτοπράσινος	-//-	πράσινες
342-7	ανοιχτοπράσινος	-//-	πράσινες
342-8	ανοιχτοπράσινος	-//-	πράσινες
342-9	ανοιχτοπράσινος	-//-	πράσινες
342-10	ανοιχτοπράσινος	-//-	πράσινες
342-11	ανοιχτοπράσινος	-//-	πράσινες
342-12	ανοιχτοπράσινος	-//-	πράσινες
342-13	ανοιχτοπράσινος	-//-	πράσινες
342-14	ανοιχτοπράσινος	-//-	πράσινες
342-15	ανοιχτοπράσινος	-//-	πράσινες

342-16	ανοιχτοπράσινος	-//-	πράσινες
342-17	ανοιχτοπράσινος	-//-	πράσινες
342-22	ανοιχτοπράσινος	-//-	πράσινες
342-24	ανοιχτοπράσινος	-//-	πράσινες
342-30	ανοιχτοπράσινος	-//-	πράσινες
342-31	ανοιχτοπράσινος	-//-	πράσινες
342-34	ανοιχτοπράσινος	-//-	πράσινες
342-35	ανοιχτοπράσινος	-//-	πράσινες
342-37	ανοιχτοπράσινος	-//-	πράσινες
342-38	ανοιχτοπράσινος	-//-	πράσινες
342-40	ανοιχτοπράσινος	-//-	πράσινες

Τα περισσότερα φυτά του πειράματος (41/64που έδεσαν καρπό) είχαν την συνηθισμένη εξωτερική μορφή των ξυλάγουρων, δηλαδή τη μορφή που συναντά κανείς στα τοπικά μανάβικα και στις αγορές. Είχαν ανοικτό πράσινο χρώμα και πράσινες ραβδώσεις. Όλα ανεξαιρέτως τα φυτά είχαν ραβδώσεις. Κάποια φυτά όμως (1/3) παρέκκλιναν από αυτό το πρότυπο. Από τα 64 φυτά στο σύνολο, 37 τις 343 και 27 τις 342, τα 23 είχαν διαφορετική εμφάνιση. Δύο φυτά της 342 και 21 φυτά της 343, δηλαδή παραπάνω από τα μισά της 343 είχαν τα παρακάτω χαρακτηριστικά.

Πίνακας 5. Εξωτερικό χρώμα καρπών 343, 342 και ύπαρξη δικτύωσης.

ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΥΤΟΥ	ΧΡΩΜΑ ΩΡΙΜΟΥ ΚΑΡΠΟΥ	ΔΙΚΤΥΩΣΗ
343-4	κιτρινωπό με γκρι ραβδώσεις	δικτύωση
343-12	κιτρινωπό με γκρι ραβδώσεις	-
343-26	κιτρινωπό με γκρι ραβδώσεις	ελαφρά δικτύωση
343-22	κιτρινωπό με γκρι ραβδώσεις	δικτύωση
343-24	κιτρινωπό με γκρι ραβδώσεις	-
343-25	κιτρινωπό με γκρι ραβδώσεις	-
343-18	κιτρινωπό με γκρι ραβδώσεις	-
343-13	κιτρινωπό με γκρι ραβδώσεις	-
343-11	κιτρινωπό με γκρι ραβδώσεις	-
343-7	κιτρινωπό με γκρι ραβδώσεις	δικτύωση

343-38	κιτρινωπό με γκρι ραβδώσεις	δικτύωση
343-32	κιτρινωπό με γκρι ραβδώσεις	-
343-31	κιτρινωπό με γκρι ραβδώσεις	δικτύωση
342-2	κιτρινωπό με γκρι ραβδώσεις	δικτύωση
343-15	κιτρινωπό με γκρι ραβδώσεις	δικτύωση
343-19	κιτρινωπό με γκρι ραβδώσεις	-
343-40	κιτρινωπό με γκρι ραβδώσεις	-
343-2	κιτρινωπό με γκρι ραβδώσεις	-
343-21	κιτρινωπό με γκρι ραβδώσεις	-
343-37	κιτρινωπό με γκρι ραβδώσεις	δικτύωση
343-34	κιτρινωπό με γκρι ραβδώσεις	δικτύωση
343-27	κιτρινωπό με γκρι ραβδώσεις	δικτύωση
342-36	κιτρινωπό με γκρι ραβδώσεις	δικτύωση

Τα φυτά αυτά είχαν κιτρινωπή εμφάνιση αντί για ανοιχτοπράσινη και γκρι ραβδώσεις αντί για πράσινες. Επίσης μερικά από αυτά είχαν και δικτύωση συγκεκριμένα 12 φυτά όπως φαίνεται στον παραπάνω πίνακα.

Στον επόμενο πίνακα βλέπουμε το χρώμα της σάρκας των καρπών.

Πίνακας 6. Εσωτερικό χρώμα των καρπών 343

Αριθμός φυτού	Χρώμα σάρκας
343-1	κρεμ-μπεζ
343-2	κρεμ-μπεζ
343-3	κρεμ-μπεζ
343-4	κρεμ-μπεζ
343-5	κρεμ-μπεζ
343-6	κρεμ-μπεζ
343-7	κρεμ-μπεζ
343-8	κρεμ-μπεζ
343-9	κρεμ-μπεζ
343-10	κρεμ-μπεζ
343-11	κρεμ-μπεζ

343-12	κρεμ-μπεζ
343-13	κρεμ-μπεζ
343-14	κρεμ-μπεζ
343-15	κρεμ-μπεζ
343-16	κρεμ-μπεζ
343-18	κρεμ-μπεζ
343-19	κρεμ-μπεζ
343-20	κρεμ-μπεζ
343-21	κρεμ-μπεζ
343-22	κρεμ-μπεζ
343-23	κρεμ-μπεζ
343-24	κρεμ-μπεζ
343-25	κρεμ-μπεζ
343-27	πορτοκαλί
343-28	πορτοκαλί
343-29	πορτοκαλί
343-30	μπεζ-κρεμ
343-31	μπεζ-κρεμ
343-32	μπεζ-κρεμ
343-33	μπεζ-κρεμ
343-34	μπεζ-κρεμ
343-35	μπεζ-κρεμ
343-36	μπεζ-κρεμ
343-37	μπεζ-κρεμ
343-38	μπεζ-κρεμ
343-39	ξεράθηκε
343-40	μπεζ-κρεμ

Πίνακας 7. Εσωτερικό χρώμα των καρπών 342.

Αριθμός φυτού	Χρώμα σάρκας
342-1	πορτοκαλί
342-2	πολύ πορτοκαλί
342-3	ξεράθηκε
342-4	πορτοκαλί
342-5	πορτοκαλί
342-6	πορτοκαλί
342-7	πορτοκαλί
342-8	πορτοκαλί
342-9	πορτοκαλί
342-10	πορτοκαλί
342-11	κρεμ-μπεζ
342-12	κρεμ-μπεζ
342-13	πορτοκαλί
342-14	ξεράθηκε
342-15	ξεράθηκε
342-16	κρεμ-μπεζ

342-17	πορτοκαλί
342-18	δεν έδεσε καρπό
342-19	δεν έδεσε καρπό
342-20	δεν έδεσε καρπό
342-22	λίγο πορτοκαλί
342-24	λίγο πορτοκαλί
342-30	πορτοκαλί-κρεμ
342-31	ξεράθηκε
342-34	Αρχικά είχε καρπούς αλλά τους έριξε.
342-35	πορτοκαλί
342-36	πολύ πορτοκαλί
342-37	πολύ πορτοκαλί
342-38	πορτοκαλί-κρεμ
342-39	δεν έδεσε καρπό
342-40	πορτοκαλί-κρεμ

Οι πίνακες 6 και 7 μας δείχνει το χρώμα του καρπού εσωτερικά. Τα περισσότερα φυτά 343 είχαν το κλασσικό μπεζ-κρεμ χρώμα του ξυλάγγουρου που μοιάζει πολύ με του αγγουριού. Εξάιρεση αποτελούν 3 φυτά. Τα 343-27,343-28, 343-29. Αν προσέξουμε τον Πίνακα 1, τον τύπο του άνθους, θα δούμε ότι τα τρία αυτά φυτά είναι ανδρομόνικα. Στην εικόνα βλέπουμε το πορτοκαλί χρώμα σάρκας των φυτών 27,28,29.

Στην παρακάτω εικόνα βλέπουμε το χαρακτηριστικό χρώμα της σάρκας των καρπών της 342.

Αντίθετα με τα 343, των οποίων η συντριπτική πλειοψηφία είναι κρεμ-μπεζ χρώματος, τα 342 είναι σχεδόν όλα πορτοκαλί. Ξεφεύγουν από το αναμενόμενο αποτέλεσμα άλλα λιγότερο και άλλα περισσότερα. Έχουμε αποχρώσεις από πορτοκαλί-κρεμ έως πολύ πορτοκαλί. Μόνο 3 φυτά έχουν το αναμενόμενο χρώμα, το 11, 12, 16. Τα 342-2, 342-36 έχουν πολύ έντονο πορτοκαλί χρώμα σάρκας.

Αν κοιτάξουμε τον πίνακα 5 θα δούμε επίσης ότι οι καρποί αυτοί έχουν επιπλέον διαφορετική εξωτερική εμφάνιση. Το χρώμα του ώριμου καρπού τους ήταν κιτρινωπό, είχε γκρι ραβδώσεις, δικτύωση και επιπλέον αυτοί οι καρποί εσωτερικά είχαν έντονο πορτοκαλί χρώμα.

Αυτήν την εντελώς διαφορετική εικόνα είχαν και οι δυο καρποί του 343-27. Έχουμε λοιπόν 2 φυτά 342 και ένα φυτό 343 με κιτρινωπή απόχρωση εξωτερικά, πορτοκαλί εσωτερικά, γκρι ραβδώσεις αλλά και δικτύωση του καρπού.

● Βλέπουμε ότι τα 343 φυτά παρουσίασαν 4 διαφορετικούς φαινότυπους.

- Ανοιχτοπράσινους καρπούς με πράσινες ραβδώσεις και μπεζ-κρεμ χρώμα σάρκας : **14** φυτά.
- Ανοιχτοπράσινους καρπούς με πράσινες ραβδώσεις και πορτοκαλί χρώμα σάρκας : **2** φυτά.
- Κιτρινωπούς καρπούς με γκρι ραβδώσεις και μπεζ-κρεμ χρώμα σάρκας : **20** φυτά.

-Κιτρινωπούς καρπούς με γκρι ραβδώσεις και πορτοκαλί χρώμα σάρκας : **1** φυτά.

• Τα 342 φυτά παρουσίασαν αυτές τις 3 μορφές:

- Ανοιχτοπράσινους καρπούς με πράσινες ραβδώσεις και πορτοκαλί χρώμα σάρκας **22** φυτά.

- Ανοιχτοπράσινους καρπούς με πράσινες ραβδώσεις και μπεζ-κρεμ χρώμα σάρκας **3** φυτά (11,12,16).

- Κιτρινωπούς καρπούς με γκρι ραβδώσεις και πορτοκαλί χρώμα σάρκας :**2** φυτά (2,36).

Τα 342 λοιπόν έχουν ανοιχτοπράσινους καρπούς και πράσινες ραβδώσεις και πορτοκαλί χρώμα σάρκας με εξαίρεση 5 μόνο φυτά. Ο μόνος φαινότυπος που δεν εμφανίστηκε εδώ είναι αυτός που κυριαρχεί στα 343 φυτά. Εδώ οι κιτρινωποί καρποί με γκρι ραβδώσεις και μπεζ-κρεμ χρώμα σάρκας είναι μηδενικοί. Αντίθετα στα 343 έχουμε 18 φυτά.

Η καλλιέργεια αντιμετώπισε πρόβλημα με την εμφάνιση του ωιδίου αν και είχαμε προβεί σε ψεκασμούς. Οι πληθυσμοί είναι και οι δυο ευπαθείς στο ωίδιο. Μερικά φυτά είχαν ευπάθεια στο ωίδιο και κάποια άλλα πολύ μεγάλη ευπάθεια.

Πίνακας 8. Φυτά των 343, 342 με πολύ μεγάλη ευπάθεια στο ωίδιο.

Φυτά με πολύ μεγάλη ευπάθεια στο ωίδιο	
343-1	343-23
343-2	343-24
324-3	343-25
343-4	343-31
343-5	343-36
343-9	343-37
343-11	343-38
343-12	343-40
343-16	
343-18	342-13
343-19	342-14
343-20	342-15

Βλέπουμε ότι τα μισά σχεδόν (20 από τα 37) φυτά 343 έχουν πολύ μεγάλη ευπάθεια στο ωίδιο. Τα φυτά αυτά είχαν χλωρωτική εμφάνιση, περισσότερο από τα υπόλοιπα. Τα 342 προσβλήθηκαν μεν από το ωίδιο αλλά η εμφάνιση τους ήταν αρκετά καλύτερη από αυτή των 343 φυτών. Η προσβολή δηλαδή δεν θα έφτανε σε σημείο να καταστρέψει την καλλιέργεια πράγμα που δεν μπορούμε να πούμε για τα 343 φυτά.

ΣΥΖΗΤΗΣΗ

Ας δούμε ξεχωριστά τους 2 πληθυσμούς μας ξεκινώντας από τα **343** φυτά. Σπείραμε 70 σπόρους και μεταφυτεύσαμε 40. Από αυτούς οι 37 έδωσαν καρπό. Τα 37 αυτά φυτά μας έδωσαν 68καρπούς, σχεδόν 2 καρπούς ανά φυτό.

Ως προς τον τύπο του άνθους έχουμε ομοιομορφία. Από τα 37 φυτά που καρπόδεσαν 32 είναι μόνοικα και μόνο 5 φυτά ανδρομόνοικα. Όπως είπαμε έχουμε 4 φαινότυπους για τα 343 φυτά.

Τα μόνοικα αυτά φυτά έδωσαν Ι) ανοιχτοπράσινους καρπούς με πράσινες ραβδώσεις και κρεμ-μπεζ χρώμα σάρκας (14 φυτά), ΙΙ) κιτρινωπούς καρπούς με γκρι ραβδώσεις (21φυτά) και μπεζ-κρεμ χρώμα σάρκας (20 φυτά) σε ποσοστό περίπου 1/3. Από τα 21 φυτά με κιτρινωπούς καρπούς τα 20 έχουν μπεζ-κρεμ σάρκα και 1 πορτοκαλί. Το 1 αυτό φυτό ήταν ανδρομόνοικο.

Τα φυτά αυτά μπορούν να αποτελέσουν βάση για 2 ξεχωριστές ποικιλίες έπειτα από επιλογή. Οι κιτρινωποί καρποί με γκρι ραβδώσεις καταρχήν θυμίζουν αρκετά πεπόνι και όχι την κοινή τους ονομασία που είναι εσφαλμένη ούτως ή άλλως. Το πορτοκαλί χρώμα σάρκας είναι πολύ ελκυστικό ίσως όμως δεν ταιριάζει στη σαλάτα μας, αφού έτσι καταναλώνεται αντί για αγγούρι, με τα υπόλοιπα λαχανικά.

Όπως είπαμε όλα τα φυτά ήταν ευπαθή στο ωίδιο όμως κάποια είχαν πολύ μεγάλη ευπάθεια. Αν λοιπόν κάναμε επιλογή κάποιων φυτών θα αποφεύγαμε τα φυτά του Πίνακα 8. Πάντως σε αυτό τον πίνακα δεν ανήκουν τα 3 φυτά με κιτρινωπούς καρπούς, γκρι ραβδώσεις και πορτοκαλί χρώμα σάρκας.

Ο δεύτερος πληθυσμός καταρχήν αποτελείται από μόλις 27 φυτά με καρπό έναντι του πρώτου που αποτελείται από 37. Εκτός του ότι χάσαμε πολλά φυτά στη

μεταφύτευση, 4 φυτά δεν καρποφόρησαν. Όμως τα **342** φυτά ήταν λιγότερο ευπαθή στο ωίδιο από τα 343 φυτά πράγμα πολύ σημαντικό για τη δημιουργία μιας ποικιλίας.

Παρατηρούμε ομοιομορφία σε κάποια ποιοτικά χαρακτηριστικά. Όλα τα φυτά, χωρίς καμία εξαίρεση είναι ανδρομόνοικα (100%).

Οι καρποί είναι ωοειδής κατά 56,6%. Μπορεί να μην έχουν το συνηθισμένο σχήμα του ξυλάγγουρου όμως έτσι θυμίζουν πεπόνι και κατά τη γνώμη μου είναι πιο καλοσχηματισμένοι. Επίσης οι επιμήκης καρποί είναι ελάχιστοι(6,6%) πράγμα θεμιτό για μια μετέπειτα επιλογή ωοειδών καρπών. Οι ενδιάμεσοι αποτελούν το 36,6%.

Το εξωτερικό χρώμα των φυτών είναι ανοιχτοπράσινο με πράσινες ραβδώσεις στα 25 από τα 27 φυτά. Έχουμε μόνο δυο φυτά με κιτρινωπούς καρπούς και γκρι ραβδώσεις.

Ως προς το χρώμα της σάρκας έχουμε επίσης ομοιομορφία. Με εξαίρεση 3 φυτά με μπεζ-κρεμ σάρκα τα φυτά έχουν καρπούς με πορτοκαλί χρώμα.

Τα περισσότερα λοιπόν 342 φυτά είναι ανδρομόνοικα, με ωοειδή ανοιχτοπράσινους καρπούς, πράσινες ραβδώσεις και πορτοκαλί χρώμα σάρκας. Πολύ λίγα φυτά αποκλίνουν από αυτό το πρότυπο για το λόγο αυτό ο παραδοσιακός αυτός πληθυσμός θα μπορούσε κάλλιστα να αποτελέσει ξεχωριστή ποικιλία. Ο καρπός διατηρεί το εξωτερικό χρώμα που έχουν συνηθίσει οι καταναλωτές, το σχήμα του θυμίζει πεπόνι και έχει πρωτότυπο-ενδιαφέρον χρώμα σάρκας. Μπορεί να μην είμαστε συνηθισμένοι σε πορτοκαλί ξυλάγγουρα, ας μη ξεχνάμε όμως τα κίτρινα καρπούζια και τις άσπρες μελιτζάνες που θεωρούνται πολύ νόστιμες.

Συμπερασματικά από τα 343 φυτά έχουμε δυο ενδιαφέροντες φαινότυπους. Ανοιχτοπράσινους καρπούς με πράσινες ραβδώσεις και κρεμ-μπεζ σάρκα και κιτρινωπούς καρπούς με γκρι ραβδώσεις και μπεζ-κρεμ σάρκα. Από τα 342 έχουμε ανοιχτοπράσινους καρπούς με πράσινες ραβδώσεις και πορτοκαλί σάρκα. Οι 3 αυτοί διαφορετικοί φαινότυποι πρέπει να διασωθούν και να πολλαπλασιαστούν. Είναι ικανοί έπειτα από περαιτέρω μελέτη και επιλογή να αποτελέσουν 3 ξεχωριστές παραδοσιακές ποικιλίες.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Φανουράκης Ν. 1999.Γενετική βελτίωση φυτών, γενικές αρχές. Εκδ.ΙΩΝ, Αθήνα, 306σ.
- ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ Τεύχος Δεύτερο, Αρ.Φύλλου 1824.
14 Δεκεμβρίου 2006.